

Рівнен. держ. обл. б-ка. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – С. 58–62.

4. Грогуль, О. Аналіз веб-сайтів обласних бібліотек (на прикладі Рівненської державної обласної бібліотеки та Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д. І. Чижевського) [Текст] / О. Грогуль // Вісник Львівського ун-ту. Серія книгозн. бібліот. та інф. технол. – 2012. – Вип. 7. – С. 172-181.

5. Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://www.laginlib.org.ua/> (дата звернення: 05.11.2021).

6. Миколаївська обласна універсальна бібліотека [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://www.reglibrary.mk.ua/> (дата звернення: 05.11.2021).

7. Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. URL: <http://unbib.mk.ua/> (дата звернення: 05.11.2021).

8. Філіпова, А. Питання змісту бібліотечних веб-сайтів в Інтернеті [Текст] / А. Філіпова // Бібліотечна планета. – 2001. – № 3. – С. 12–15.

Юхимовська Д.О.,

студентка IV курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Баковецька О.О., доктор історичних наук, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ГАЛУЗІ

Бібліотечне обслуговування — це відкрита, багаторівнева підсистема бібліотеки з надання різноманітних інформаційних послуг, орієнтована на користувачів. Бібліотечне обслуговування читачів — один із найголовніших напрямків роботи бібліотеки, що допомагає задовольнити освітні, інформаційні та культурні потреби людини.

Для багатьох людей бібліотека — це простір для отримання інформації та навчання, а також місце зустрічі. До кожної з цих категорій читачів ми мусимо застосовувати диференційований підхід та новітні форми обслуговування.

Хоча з плином часу суть бібліотечного обслуговування і залишається незмінною, та постійне зростання читацьких вимог, розвиток інформаційних технологій вимагають впровадження у практику роботи бібліотеки нових форм обслуговування. Сьогодні одним із головних завдань бібліотечної галузі є ефективно надання інформаційних послуг, які впливають на підготовку

професіоналів та на якість освітнього і науково-дослідного процесів у вищих навчальних закладах.

Головна ціль бібліотеки — це орієнтир на інтереси користувачів, постійне задоволення їх інформаційних потреб відповідно до навчальних, наукових та культурних запитів, поліпшення бібліотечних послуг.

У наш час є досить поширеним використання комп'ютерів та гаджетів, майже у кожного є доступ до Інтернету та інформації, яку надає мережа.

Бібліотека сьогодні частіше освоює новітні технології, створює сприятливі умови для роботи з електронними виданнями, для того щоб полегшити доступ читачів до інформації. У пошуках нових швидких можливостей для зручного надання інформації, бібліотеки створюють комп'ютерні кімнати, готують електронні довідки, розроблять веб-сайти установ та дають повний доступ до повнотекстових баз даних. Всі ці дії формують нові структурні підрозділи, збільшується кількість кадрів, які вимагають освоєння нової інформації, що може бути використана для задоволення попиту читачів [1].

Головна мета усіх новацій, які впроваджують у бібліотеці — це ефективне, якісне та комфортне обслуговування користувачів. Обслуговування читачів за допомогою інформаційних технологій суттєво відрізняється від традиційного: стають доступні світові інформаційні ресурси, створюються індивідуальні умови використання інформації, кожен реальний читач бажає стати віртуальним, характерною особливістю якого є висока інформаційна культура [1].

Існує декілька причин, чому сучасні бібліотечні процеси переважають над традиційними:

- Є можливість одночасного використання одного документа, що значно економить час та задовольняє вимоги великої кількості читачів;
- Інформація отримується незалежно від місця і часу;
- Підвищується рівень інформаційної грамотності, як читача, так і бібліотекаря.

- Зростає значення бібліотечної справи, так як бібліотека має змогу задовольняти інформаційні потреби не лише традиційними (друкованими виданнями), але і видання на електронних носіях [2].

Останнім часом почалось широке використання довідкового обслуговування віддалених читачів. Найпопулярніша форма дистанційного обслуговування є режим “ віртуальна довідка”. Цей вид обслуговування вже тривалий час використовується закордоном, характеризує собою взаємодію з віддаленим користувачем - через електронну пошту та надає можливість доступу до інформації, що надає бібліотека. Таким чином кожен читач має доступ до потрібної інформації, якщо він не має змоги потрапити до бібліотеки.

Створення у бібліотеках принципово нових видів інформаційних ресурсів, організація доступу до віддалених та локальних джерел інформації, як українських, так і зарубіжних, стали найважливішим завданням інформаційного забезпечення науки та освіти. Разом із подальшим розвитком цього напряму

бібліотеки модернізують свої традиційні технології із метою підвищення якості та оперативності бібліотечно-інформаційного обслуговування [3].

Бібліотеки створюють електронні каталоги для обслуговування віддалених користувачів. Електронний каталог є складовою частиною системи каталогів бібліотеки, одним із основних довідкових апаратів для розкриття змісту фонду з метою забезпечення інформаційних запитів користувачів і фахівців бібліотеки на документи за темами, проблемами, питаннями галузевого та міжгалузевого характеру [4].

Майже кожна бібліотека надає можливість віртуальної довідки. «Віртуальна довідка» – це безкоштовна онлайн послуга, спрямована на оперативне виконання разових запитів віддалених користувачів, які пов'язані з пошуком інформації. Відповіді на запити готуються із застосуванням інформаційних ресурсів бібліотеки та мережі Інтернет [6].

Скористатися послугою мають можливість всі віддалені користувачі, незалежно від того, чи є вони читачами бібліотеки.

У сучасних умовах віртуальна бібліотечна виставка стає ефективним інструментом не тільки надання доступу до інформаційних ресурсів з різної тематики, а й ефективним засобом інформування дистантних користувачів про нові надходження. Варіативність інструментів виконання, наявність численних сервісів з багатим функціональним набором, різноманітність в організації віртуальних виставок сприяє розвитку творчості, збагаченню досвіду бібліотечного персоналу і визначає такі притаманні віртуальній бібліотечній виставці риси, як актуальність, динамізм, оперативність [5].

Віртуальна бібліотечна виставка є новим, багатофункціональним інформаційним ресурсом, що надає широкому колу користувачів можливість підвищити ефективність пошуку інформації, розширити кругозір необхідних матеріалів (тексти, графіка, аудіо, відео та ін.), отримати комплексне уявлення з проблеми, якій присвячена виставка, а також сприяти розвитку особистості й підвищенню культурного рівня [6].

Виставка передбачає презентацію видань в інтернет-середовищі, яке розкриває зміст, а також доступ до матеріалів бібліографічного, фактографічного, енциклопедичного характеру, що існують в електронному вигляді і доступні через мережу Інтернет.

Сьогодні жодна бібліотека без використання телекомунікаційних засобів отримання інформації виглядає закладом, який неповноцінно задовольняє інформаційні запити своїх користувачів. Це не тільки додає бібліотекам нові функції, але й підштовхує до пошуку додаткових методів і підходів щодо інформаційного обслуговування. Не завжди досвідчений користувач Інтернету може швидко і грамотно знайти потрібну інформацію, тут перш за все необхідні знання специфіки різних пошукових систем, принципів побудови пошукових запитів, вміння працювати з лінгвістичним забезпеченням тощо. Бібліотекар зможе забезпечити подібний сервіс для своїх користувачів. Саме з метою розвитку у користувачів бібліотеки цих умінь проводяться дні інформації, бібліотечні уроки, екскурсії, бесіди, бібліографічні огляди.

Пріоритетом на сьогоднішній день є якісне і повноцінне наповнення веб-ресурсу. Щоденно ведеться робота з наповнення сайтів: відображається інформація про усі масові заходи, які відбуваються у бібліотеці, про книжкові виставки, про нові надходження до бібліотеки, висвітлюється бібліографічна продукція тощо. Цікавими і сучасними виглядають віртуальні презентації літератури, створені бібліотекарами [7].

Підсумовуючи, розвиток технологій та виникнення глобальної мережі Інтернет наприкінці 20 століття, сприяв значним змінам у суспільстві. Виник процес автоматизації всіх типів людської діяльності. Він розширився і вплинув на роботу бібліотеки, в наслідок чого почав перетворювати їх на центри різноманітної інформації. Особливу роль в робочому процесі бібліотеки відіграв Інтернет, який надав можливість поширювати діяльність за межами установи, створювати електронні каталоги та картотеки, а також віртуальні виставки.

Список використаних джерел:

1. Олена Макарова, Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності сучасної бібліотеки (на прикладі Баварської державної бібліотеки). URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3853:informatsijno-komunikatsijni-tehnologiji-v-diyalnosti-suchasnoji-biblioteki-na-prikladi-bavarskoji-derzhavnoji-biblioteki&catid=81&Itemid=415
2. Ніколаєв І.В., Криворучка Н.В. Використання сучасних інформаційних технологій у роботі бібліотек. URL: <http://economics.kntu.kr.ua/pdf/27/36.pdf>
3. Касаткін В. Специфіка використання інформаційних технологій у бібліотечних ресурсах. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2681>
4. Конджарян Н. Г. Застосування новітніх інформаційних технологій у науковій бібліотеці ім. М. Максимовича як пріоритетний напрямок роботи. URL: <http://biblioteka.cdu.edu.ua/index.php/publikatsii-pratsivnykiv-naukovoii-biblioteky/221-zastosuvannia-novitnikh-informatsiinykh-tehnolohii-u-naukovii-bibliotetsi-im-m-maksymovycha-iak-priorytetnyi-napriamok-roboty.html>
5. Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=953:virtualna-vistavka&catid=8&Itemid=350
6. Правила роботи сервісу «Віртуальна довідка» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/550>
7. Громницька Н. Сучасні методи та форми бібліотечного обслуговування користувачів. URL: <http://library.zu.edu.ua/doc/hromnytska.pdf>